

УДК 342.9; 352

Баєва Л.В.¹, Школа Я.О.²

¹ канд. юр. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. Ю-311 НУ «Запорізька політехніка»

ІНФОРМАЦІЙНИЙ КОНТРОЛЬ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день однією із найважливіших сфер державного контролю є інформаційна сфера, адже саме завдяки інформації держава може відслідковувати та вчасно реагувати на ті чи інші події в країні. В той же час держава покладає певну кількість функцій саме на національну поліцію для найкращої взаємодії з відповідною ситуацією.

Однією з таких найважливіших сфер на сьогодні можна визнати сферу інформаційних відносин. Поняття інформаційних правовідносин не може бути з'ясоване достатньо чітко без розуміння понять «відносини», «суспільні відносини» та їх зв'язку, без з'ясування місця правовідносин в існуючих класифікаціях суспільних відносин і розуміння самого поняття «правовідношення», які надає нам сучасний розвиток теорії права. Тільки на цьому загальнотеоретичному підґрунті можна визначити поняття «інформаційних правовідносин» і з'ясувати їх

місце в системі сучасних цивільних правовідносин, врахувавши концептуальні положення інформаційних правовідносин.

Інформаційні правовідносини виникають, змінюються і припиняються в інформаційній сфері, будучи врегульованими інформаційно-правовими нормами.

Сфера інформаційних правовідносин врегульована ЗУ «Про інформацію», відповідно у даному акті визначається поняття інформації – це будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.

Ст. 25 ЗУ «Про Національну поліцію України» визначає повноваження поліції у сфері інформаційного контролю, а саме: поліція здійснює інформаційно-аналітичну діяльність виключно для реалізації своїх повноважень, визначених законом; поліція в рамках інформаційно-аналітичної діяльності; поліція може створювати власні реєстри та бази даних, необхідні для забезпечення щоденної діяльності органів (закладів, установ) поліції у сфері трудових, фінансових, управлінських відносин, відносин документообігу, а також бази даних, що формуються в процесі здійснення оперативно-розшукової діяльності відповідно до закону, та інформаційно-аналітичні системи (у тому числі міжвідомчі), необхідні для виконання покладених на неї повноважень; діяльність поліції, пов'язана із захистом і обробкою персональних даних, здійснюється на підставах, визначених Конституцією України, Законом України «Про захист персональних даних», іншими законами України.

Відповідно до ст. 26 ЗУ «Про Національну поліцію України» поліція засобами інформаційно-комунікаційної системи наповнює та підтримує в актуальному стані реєстри та бази (банки) даних, що входять до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України, стосовно: осіб, щодо яких поліцейські здійснюють профілактичну роботу; виявлених кримінальних та адміністративних правопорушень, осіб, які їх учинили, руху кримінальних проваджень; обвинувачених, обвинувальний акт щодо яких направлено до суду; розшуку підозрюваних, обвинувачених (підсудних) осіб, які ухиляються від відбування покарання або вироку суду; розшуку осіб, зниклих безвісти; установлення особи невідомого трупів та людей, які не можуть надати про себе будь-яку інформацію у зв'язку з хворобою або неповнолітнім віком; зареєстрованих в органах внутрішніх справ і поліції кримінальних або адміністративних правопорушень, подій, які загрожують особистій чи публічній безпеці, надзвичайних ситуацій; осіб, стосовно яких поліцією застосовано адміністративне затримання, затримання в порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України, або інше законне затримання; осіб, підданих

адміністративному арешту, домашньому арешту; осіб, яким повідомлено про підозру в учиненні кримінального правопорушення; осіб, які скоїли адміністративні правопорушення, провадження у справах за якими здійснюється поліцією; тощо.

Також ст. 28 ЗУ «Про Національну поліцію України» визначає відповідальність за протиправне використання інформаційних ресурсів: поліція вживає всіх заходів для недопущення будь-яких порушень прав і свобод людини, пов'язаних з обробкою інформації; поліцейські та особи, які відповідно до цього Закону мають доступ до інформаційних ресурсів єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України та інших інформаційно-комунікаційних систем (інформаційних ресурсів), несуть персональну дисциплінарну, адміністративну та кримінальну відповідальність за вчинені ними діяння, що призвели до порушень прав і свобод людини, пов'язаних з обробкою інформації.

Міністерство внутрішніх справ України у межах компетенції здійснює контроль за дотриманням вимог законів та інших нормативно-правових актів під час формування та користування поліцейськими інформаційними реєстрами та базами (банками) даних.

Інформаційний контроль органів національної поліції слугує захистом інформаційних прав та інтересів громадян а також пов'язаний з оперативно розшуковою діяльністю. Під час виконання функції у сфері інформаційного контролю національна поліція повинна дотримуватися приписів чинного законодавства.